Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 5 апрель 1969 йил, шанба ● № 81 (14.244). ● Баҳоси 2 тийин.

ДАЛАГА, ЖАНГОВАР ИШГА!

БУХОРОДА экиш-тикиш ишлари кун сайин авж олмоқда. Ромитан районидаги «Октябрь» колхозида ҳам дала ишлари кучайтириб юборилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Омон Қудратов бошлиқ бригада маккажўхори экишни тамомлаш арафасида турибди. Штатсиз фотомухбиримиз И. Лазарев олган бу суратда тракторчи Шариф Рамазонов ва сеялкачи Бойит Бойматов ўртоқларни кўриб турибсиз.

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИДАН

ҚАРШИ, 4 апрель, [«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАХСУС МУХБИРЛАРИДАН]. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли Қашқадарё республикамизнинг йирик саноат марказларидан бирига айланмоқда. Ўтган йили область саноати корхоналари коллективлари маҳсулот ишлаб чиқариш планларини бажарибгина қолмай, пландан ташқари 20 миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар.

Қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантириш соҳасида катта натижага эришилди. Кейинги уч йилда область қишлоқ меҳнат аҳли она-Ватанга 676 минг тоннага яқин пахта етказиб берди. Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 27,5 центнерга кўтарилди. Давлатга дон, пилла, сабзавот, чорва маҳсулотлари сотиш планлари ҳам барча турлари бўйича тўла бажарилди. Бундай муваффақиятлар колхоз ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлашга, меҳнат аҳли турмуш маданиятини юксалтиришга олиб келди.

Областда қурилиш ва ободончилик ишлари авж олдириб юборилди. Сўнгги вақтларда салкам 200 минг квадрат метр уй-жой бинолари қурилди.

Пленумда доклад қилган область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғойибов ана шу муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишдаги жиддий нуқсонларни ҳам кўрсатиб ўтди.

Область шаҳарлари, посёлкалари ва қишлоқларини ичимли сув билан таъминлаш талабга жавоб бермайди. Косон ва Яккабоғ районларидаги бир қанча посёлкаларда водопровод қурилиши чўзиб юборилмоқда. Шаҳрисабз — Қарши — Муборак водопровод тармоғи қурилиши 1970 йилгача қурилиб фойдаланишга топширилиши керак эди. Афсуски, бу соҳада арзирли иш қилинмаётир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумларида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш зарурлиги алоҳида таъкидланди ва партия ташкилотларидан бу муҳим ишга бош-қош бўлиш талаб қилинди. Қашқадарё область партия ташкилотлари бу соҳада анчагина ишлар қилди. Ҳозир областда меҳнаткашларга 650 дан зиёд корхона маиший хизмат кўрсатяпти. Колхоз ва совхозларда маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари, ошхоналар, новвойхоналар, чойхоналар қурилди. Лекин халқнинг ўсиб бораётган талаби ҳали тўла қондирилмаяпти. Медицина хизмати кўрсатишда жиддий камчиликлар бор.

Доклад юзасидан сўзга чиққан Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз раиси Қурбон Ҳақбердиев қуйидагиларни айтди: колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш юзасидан талайгина тадбирлар амалга оширилди. Хўжаликда маданий-маиший комбинат ишлаб турибди. Мактаб ўқувчиларига, мавсумий ишларда ишлаётган қишлоқ меҳнаткашларига бепул иссиқ овқат беришни уюштирдик. Механизаторлар ва далада ишлаётганларга ғамхўрлик ҳар томонлама кучайтирилди. Колхозда дам олиш уйи қуриб ишга туширилди. Колхоз қишлоғи бош план асосида қайта қурилмоқда.

Пленумда Қарши шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Битюков, «Косон» совхозининг директори И. Тошқулов, Қамаши районидаги «Оқработ» қишлоқ Советининг раиси Н. Чалаева, Яккабоғ районидаги «Қизил юлдуз» колхози партия ташкилотининг секретари С. Сайфиева, Китоб районидаги Куйбишев номли колхознинг бригадири И. Раҳмонов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Пленумда ташкилий масалалар ҳам кўрилди.

Область партия комитетининг пленуми муҳокама қилинган масалалар юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

М. НАЗАРОВ,
П. ГАДОЕВ.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

ЧИГИТНИ ОБИ-ТОБИДА ВА СИФАТЛИ ЭКИБ ОЛАЙЛИК.

Бунинг учун ерни яхши тайёрлайлик.

ТРАКТОРЛАРНИНГ ИККИ СМЕНАДА ИШЛАШИНИ ТАЪМИНЛАНГ

Ишда пала-партишликка, сон орқасидан қувиб, сифатни пасайтиришга сира йўл қўймайлик!

ДАЛА ИШЛАРИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

Ўзбекистон ССР областларида баҳорги экиш учун ер ҳайдаш, баҳорги дон ва беда экишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 4 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Минг гектар ҳисобида)

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун план бўйича ҳайдалиши зарур бўлган ер, учинчи стун — жами ҳайдалган ер, тўртинчи стун — шу жумладан бир кунда ҳайдалган ер, бешинчи стун — баҳорги дон экиш плани, олтинчи стун — жами экилган дон, еттинчи стун — шу жумладан бир кунда экилган дон, саккизинчи стун — беда экиш плани (донга аралаштириб экиладиган беда ҳам шу ҳисобга киради) тўққизинчи стун — жами экилган беда, ўнинчи стун — шу жумладан бир кунда экилган беда).

Тошкент	207,7	183,83	2,98	46.8	7,10	2,36	12	1,58	0,50
Сирдарё	322,3	269,66	2,83	71.5	11,19	0,08	19,2	1,97	1,35
Фарғона	222,9	46,42	2,13	4,8	0,01	0,01	9,1	6,31	0,29
Наманган	151	94,95	1,23	7.8	2,50	0.93	5,5	4,41	0,14
Андижон	204,6	94,42	—	1,8	1,70	0.16	6,5	4,46	0,29
Самарқанд	234	129,65	—	133,1	24,87	6.15	13	8,63	2,16
Бухоро	168,9	148.05	—	10;1	3,79	0,97	10,5	2,49	0,83
Қашқадарё	148,8	125,12	3,18	70,9	26.43	4.91	8,3	2,37	0,49
Сурхондарё	153	126.56	1,55	32,8	14,82	0,45	8	7,43	0,19
Хоразм	131	11,29	0,10	4,8	0,09	0,09	6	0,14	0,13
ҚҚ АССР	164,8	28,19	0,57	10	0,04	0,01	10	0,04	0,01
Республика бўйича:	2109	1258,14	14,57	394,4	92,54	16,12	108,1	39,83	6,38

◆◆◆

Ўзбекистон ССР областларида шўр ювишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 4 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(минг гектар ҳисобида)

(Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — шўри ювилиши зарур бўлган майдон; учинчи стун — шўри ювилган майдон; тўртинчи стун — шу жумладан бир кунда шўри ювилган майдон).

Самарқанд	3	3,4	—	Фарғона	149	60,9	4,6
Сирдарё	59	59,3	—	Тошкент	1	0,4	—
Қашқадарё	11	11	0,2	ҚҚ АССР	385	135,5	5
Наманган	30	28,5	1	Сурхондарё	23	7,3	—
Бухоро	160	139,2	5,9				
Андижон	9	7,3	0,4				
Хоразм	462	250	13,9	Республика бўйича:	1292	702,8	31,2

МЕҲМОНДЎСТ КАСАБЛАНКАДА

КАСАБЛАНКА, 4 апрель (ТАСС махсус мухбирлари). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унга ҳамроҳ бўлиб юрган кишилар кеча Касабланкага келдилар. Марокашдаги ана шу энг катта шаҳар аҳолиси Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни шодиёна кутиб олди. Шаҳарга кираверишда Сеттат вилоятининг губернатори Я. Б. Умар Касабланка префектурасининг губернатори полковник Б. Булхимес ва бошқа расмий кишилар Н. В. Подгорнийга пешвоз чиқдилар.

Касабланка Марокашнинг энг катта шаҳригина бўлиб қолмай, шу билан бирга энг муҳим саноат, савдо-сотиқ ва транспорт маркази ҳамдир. Хозирги вақтда Марокашда ишлаб чиқарилаётган бутун саноат маҳсулотининг 60 процентини Касабланка бериб турибди. Марокаш ишчилар синфининг асосий қисми шу ерда тўпланган. Бу шаҳар Марокаш сиёсий ва ижтимоий ҳаётининг энг муҳим марказларидан бири ҳамдир.

Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари шаҳарни кўздан кечириш вақтида «Сомака» автомобиль йиғув заводини бориб кўрдилар, бу ерда йиғув цехини кўздан кечириб, технология жараёни билан танишдилар. Завод ишчилари ва инженер техник ходимлари Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий кутиб олдилар Заводни кўздан кечириш вақтида туризм ва ҳунармандчилик ишлари давлат министри М. А. Алавий, шунингдек «Сомака» заводининг бош директори М. Беларби Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлиб, заводнинг ишига ва уни янада ривожлантириш истиқболларига тааллуқли изоҳлар бериб турдилар.

Сўнгра Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Касабланка денгиз портига бориб, порт бошқармасида бўлдилар, унинг территориясини сайр қилдилар. Порт ишчилари Советлар мамлакатининг вакилини қизғин кутиб олдилар.

Префектура губернатори Б. Булхимес СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н В. Подгорний шарафига нонушта зиёфат берди. Зиёфат вақтида Н. В. Подгорний билан Б. Булхимес қадаҳ кўтариб. табрик сўзлари айтдилар.

Шу куни кечқурун Совет меҳмонлари Касабланкадан Марокаш шаҳрига йўл олдилар.

* * *

МАРОКАШ, 4 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари мамлакат бўйлаб сафарни давом эттириб, кеча кечқурун Жанубий Марокаш вилоятининг маъмурий маркази — Марокаш шаҳрига келдилар.

Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмонни аэродромда ички ишлар министрининг ўринбосари Бин Алим, вилоят губернатори полковник Демнати ва бошқа расмий кишилар, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

А. СТУПАК,
И. БЕРЕЗНИКОВСКИЙ.

БИРИНЧИ РАПОРТ

ТЕМИР ТЎРАҚУЛОВ БРИГАДАСИ ЧИГИТ ЭКИБ БЎЛДИ

Сурхондарё далаларида ҳаёт қайнамоқда. Жарқўрғон ва Термиз районлари хўжаликларида чигит экиш кун сайин, соат сайин қизитилмоқда. Бу районларда 300 дан ортиқ экиш агрегатлари ишлаб турибди. Минг гектардан ошиқроқ майдонга уруғ қадалди.

«Сурхон» совхозининг Темир Тўрақулов бошлиқ бригадаси социалистик мусобақада ғолиб чиқди. 3 кун ичида 80 гектар майдонга чигит экилиб, план барвақт бажарилди. Бригада аъзолари чигитни тупроқнинг ўз намига тезроқ ундириб олиш ва гектар бошига 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Термиз районидаги «Қизил юлдуз», «Намуна», Жданов номли колхозларда ҳам чигит экиш оммавий равишда олиб бориляпти.

АНДИЖОН ҲАМ ЧИГИТ ЭКА БОШЛАДИ

Андижон областининг адр ерларида чигит экиш бошлаб юборилди. Ленин районидаги «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари кўкламга пухта тайёргарлик кўрдилар ва областда биринчи бўлиб ерга уруғ ташладилар.

Андижон районидаги Карл Маркс номли колхознинг М. Худойбердиев бошлиқ бригадасида ҳам чигит экиш қизғин тус олди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚАРДОШ ХАЛҚҚА ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар Венгрия раҳбарлари — Янош Кадар, Пал Лошонци, Ене Фокка телеграмма йўллаб, уларга ва қардош венгер халқига миллий байрам — Венгриянинг фашистлар зулмидан озод бўлганига 24 йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи халқлари номидан қизғин қутловлар ва энг яхши истаклар билдирдилар.

«Венгрия меҳнаткашлари, — дейилади телеграммада, — Венгрия Социалистик Ишчи партияси раҳбарлигида ўз ватанини тарихий жиҳатдан қисқа муддат ичида саноати юксак даражада ривожланган, замонавий қишлоқ хўжалигига ва илғор маданиятга эга бўлган мамлакатга айлантирдилар. Венгрия Халқ Республикасининг социалистик тузум имкониятлари ва афзалликларини намойиш қилиб кўрсатувчи ана шу буюк муваффақиятлари билан венгер халқи қатори совет халқи ҳам фахрланади. (ТАСС).

Кўклам — кўчат билан кўркам! — дейди Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг кекса боғбони Абдуҳаким ота Вакилов. — Шунинг учун ҳам ҳар йили куз ва баҳорда кўпроқ кўчат ўтқазишга ҳаракат қиламиз.

Ота ҳақ гапни айтади. У шу кунларда ҳам тиниб-тинчимаётир. Бошқаларни ҳам кўчат ўтқазишга даъват этмоқда. Фотомухбиримиз И. Глауберзон яқинда шу колхозда бўлиб, Абдуҳаким отанинг жигаргўшалари билан биргаликда дарахт кўчати ўтқазаётган пайтида суратга олган.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

М. МИРЗАЕВ,

Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг директори, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби.

<> <>

Зилзила оқибатларини ҳеч ким унутмайди. Негаки, Тошкент шаҳри ўшанда катта зарар кўрди. Пахса уйларнинг деворлари дарз кетди, бутун-бутун кварталлардаги иморатлар яроқсиз ҳолга келиб қолди. Лекин партия ва ҳукуматимиз Тошкент шаҳрига зудлик билан ёрдам қўлини чўздилар. Барча қардош республикаларнинг халқлари кўмакка келди.

Янги Тошкент қурила бошланди. Шу муносабат билан пахса уйлар ўрнида хушқомат, кўпқаватли уйлар қад кўтармоқда. Эндиликда Тошкент қиёфасини таниб бўлмайди. Шаҳар кун сайин, соат сайин қурилмоқда, ҳашаматли бинолар кўкка бўй чўзмоқда.

Лекин бир нарса ҳақида алоҳида гапириб ўтишга тўғри келади. У ҳам бўлса, шаҳарни кўкаламзорлаштириш масаласидир. Янги қурилган ва қурилаётган ҳар бир иморат ёнида, ҳовлиларда, йўлларнинг ёқаларида мумкин қадар кўпроқ мевали дарахт кўчатлари ва ток каламчалари ўтқазиш керак. Бунинг учун институтимизда ва унинг жойлардаги филиаллари ҳамда хўжаликларида етарли миқдорда кўчатлар бор.

Кўп қаватли уйларнинг олдида ток ўтқазиш жуда мақбул. Чунки, токни сўрига кўтариб баланд-баланд қаватларгача етказиш мумкин. Бу билан ана шу уйларда истиқомат қилаётган кишилар ҳаво иссиқ кунларда соя-салқин жойларда ҳузур қилиб дам олиш имкониятига эга бўладилар. Дов-дарахтларни қанча кўп эксак, кварталларда, массивларда ҳаво соф, тоза сақланади. Бу эса инсон саломатлиги учун жуда-жуда зарур.

Афсуски, Тошкент шаҳрида, шунингдек кўпгина шаҳар ва районларда, ишчи посёлкаларида кўчат ўтқазиш қизитиб юборилмаган. Бу йил қиш қаттиқ келиб, мевали дарахтларнинг бир қисмига зарар етказди. Ҳозир эса кунлар бирдан исиб кетиб, ниҳол ўтқазиш учун қулай шароит вужудга келди. Демак, узоғи билан икки ҳафта ичида ҳамма жойда кўчат экишни тамомлаш зарур Бултур кўчат экиш бўйича қилинган ишни бу йилги шароитда қисқа муддатда ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Нега десангиз, фурсат ўтиб кетяпти. Ана шу ғанимат дақиқалардан ўз ўрнида фойдаланиш жуда муҳим.

Баъзилар мевали дарахт кўчатлари етишмайди, деб баҳона қилишади. Бундай важга мутлақо ўрин йўқ. Чунки, биргина бизнинг институтимизда хозир 8 миллион туп ток кўчати, 2 миллион 500 минг туп олма кўчати, 221 минг туп беҳи кўчати, 245 минг туп шафтоли ва олхўри, 225 минг туп олча ва гилос, 500 минг туп анор, анжир кўчатлари ва бошқа ниҳоллар тайёр. Булардан ташқари 350 минг туп турли гуллар ҳам бор. Айни вақтда манзарали дарахт кўчатлари ҳам етарли. Лекин ана шу кўчатларни оладиган ташкилотлар негадир топилмаяпти. Агар шу кўчатларнинг лоақал 80 проценти экилса, биргина Тошкент шаҳри эмас, бутун республикамиз мевали дарахтларга хийла бой бўлиши мумкин.

Бизда етиштирилаётган кўчатлар хилма-хилдир. Уларнинг барчаси илмий анализлардан ўтган ва неча бор синаб кўрилган. Фақат шаҳримизда бир нечта дўконлар очиб, уларда ана шу кўчатларни сотишни уюштира билиш керак. Бизнинг кўчатларимиз бозорларда сотилаётган ниҳолларга қараганда бир неча баравар арзонга тушади. Шаҳар ва район ижроия комитетлари, ободонлаштириш бўлимлари, коммунал хўжаликлари аҳолини кўчат экишга сафарбар қилишлари зарур.

Йўл ёқаларига мевали дарахт кўчатлари экиш мақсадга мувофиқ эмас, деган кишилар ҳам бор Биз бундай кишиларнинг фикрига асло қўшилмеймиз. Агар йўл ёқаларига олча, олма, гилос, олхўри ва бошқа мевали дарахтлар экилса, улардан келган даромад билан ўша йўлларни ремонт қилиш имконияти ҳам яратилади Иккинчидан, одамларимиз мева-чевадан баҳраманд бўлишади. «Ўрикзор», «Олмазор», «Олчазор», «Бодомзор» деган кўчаларни вужудга келтирсак, қандай яхши ва ёқимли-я! Бу номлар ота-боболаримиздан бизгача етиб қолган-ку, ахир! Энди биз кўчаларимизда ҳам мева етиштириб, тўкинчилик бўлишини таъминлашимиз ҳам қарз, ҳам фарз.

Бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам башариятнинг буюк доҳийси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Шу улуғ санани муносиб кутиб олиш ҳамманинг олижаноб фазилати эмасми! Ленин номли боғлар, Ильич номли хиёбонлар, Ленин номли парклар барпо этиш ва турли дарахтлар экиб ўстириш, шу табаррук жойларни мангу кўркам қилиш қандай савоб иш, қандай олижаноб иш. Мактабларда, шифохоналарда, корхоналар ҳовлиларида, кўпгина жойларда Владимир Ильич Ленининг бюстлари, ҳайкаллари бор. Ана шу табаррук сиймо учун қурилган ёдгорлик атрофини гулларга буркаш ҳозирги авлоднинг жонажон бурчи бўлмоғи керак. Биз, институт ходимлари эса боғбонларнинг, соҳибкорларнинг, гул ишқибозларининг хизматига ҳамиша тайёрмиз.

Мевали дарахтларни экиш ва парвариш қилиш тўғрисида институтимиз коллективи махсус тавсияномалар ишлаб чиққан ва уларни нашр қилган. Шу тавсияномалардан фойдаланиш дарахтларни кўпайтириш, бинобарин, мева-чевани мўл-кўл қилиш ишига кўмаклашади, деган умиддамиз.

Энди гуллар ҳақида икки оғиз сўз. Аслини олганда, Тошкент гул шаҳри бўлмоғи лозим. Ҳар хил гулларни кўпайтириш учун унинг иқлими ҳам, тупроғи ҳам мос келади. Таажжубки, гул жуда кам экилмоқда. «Ўзбекистон гуллари» («Цветы Узбекистана») идораси яхши ишлаяпти, деб бўлмайди. Шундай идора мавжудлигини кўп кишилар билишмайди ҳам. Кўчадан ўтганингда, хиёбон кезганингда, истироҳат боғида дам олиб юрганингда анвойи гуллар анқиб, хушбўй ҳид таратиб турганига нима етсин! Таассуфки, жуда катта имкониятларимиздан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланаётганимиз йўқ. Шу кеча-кундузда шаҳарда кўплаб турли-туман гуллар экиш, одамларнинг кайфиятини чоғ қиладиган гулзорлар барпо этиш ҳамманинг диққат марказида бўлмоғи керак.

Умримизнинг боқийлиги, тани-жонимизнинг соғлиғи-беғубор, мусаффо ҳавога ҳам боғлиқ. Дарахтзор, гулзор, боғ-роғлар бор жойда ҳаво ҳам тиниқ, соф ва беғубордир. Шундай экан, ҳозирги кунлардан оқилона фойдаланиб, иложи борича, кўпроқ кўчат экайлик, гул ўтқазайлик Шаҳримиз, бутун республикамиз абадул-абад кўркам, гўзал ва сўлим бўлсин.

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ

3 апрель куни Кремлда тренерлар ва спортчилардан катта бир группасига мукофотлар топширилди. Улар XIX ёзги олимпиада ўйинларида эришган муваффақиятлари ва катта спорт ютуқлари учун мукофотланган эдилар.

Мамлакат терма командаларининг тренерлари Г. А. Ахвледиани, А. Н. Воробьев, Л. В. Сайчук, хизмат кўрсатган спорт мастерлари Л. С. Булданова, М. Я. Воронин, А. Ф. Сасс ва Б. Н. Лагутиннинг хизматлари Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

«Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланганлар орасида Г. Г. Мондзолевский, З. Б. Воронина, Г. Г. Косих, Е. А. Петров ва бошқалар бор.

Спортчиларнинг катта бир группасига «Шавкатли меҳнати учун» ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медаллари топширилди.

«Донецкуголь» комбинатидаги 1-«Чайкино-глубокая» шахтасида рўй берган фалокатни бартараф қилишда кўрсатган мардлиги ва жасорати учун проходкачилар звеносининг бригадири А. В. Рябошчукка «Ҳурмат Белгиси» ордени топширилди.

Шу куни медицина ходимларининг катта группаси Совет Иттифоқи орден ва медалларини олди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари С. Б. Ниёзбеков орден ва медалларни топшириб, мукофотланганларни қизғин муборакбод қилди ва Ватан бахт-саодати йўлида уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

ҒАЛЛАКОРНИНГ ЭЛЕКТРОН КЎМАКЧИСИ

● Республика Марказий статистика бошқармаси ҳузуридаги яқинда ташкил қилинган ҳисоблаш марказида ўрнатилган «Минск-22» электрон-ҳисоблаш машинаси Ўзбекистон ғаллакорларининг биринчи топшириғини бажарди. Электрон-ҳисоблаш машинаси неча юзлаб ғаллакор колхоз ва совхозлардан олинадиган жуда кўп рақамларни қисқа муддат ичида таҳлил қилиб беради.

Деҳқонларнинг электрон кўмакчиси хўжаликларнинг лалмикор ерлардаги дон қанчалик намлиқдалигини ва солинган ўғитга қараб қанча ҳосил олинишини белгилаб чиқди, илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибасини кўрсатди.

Ҳисоб жадваллари тайёр. Қишлоқ хўжалигининг мутахассислари бу жадваллардан фойдаланиб, республиканинг лалмикор ерларида ва суғориладиган майдонларида, ҳар бир табиий зонасида ғалла экинларини рационал равишда жойлаштиришлари, ўғитни ва гербицидларни тежаб-тергаб сарфлашлари мумкин бўлади.

ЯНГИ МАВСУМНИНГ «ЮМШОҚ ОЛТИНИ»

● Бухоро районидаги колхозларда Бухоро қоракўл заводига қоракўл териларнинг биринчи тўпи келтирилди.

Корхона ишчилари ва мутахассислари мавсумга яхши тайёрландилар. Ишлаб чиқариш цехлари ва қуритиш майдонлари кенгайтирилди, янги машина-ускуналар ўрнатилди, бир қанча участкалар механизациялаштирилди. Завод малака ошириш курсини 50 дан ортиқ ишчи тамомлаб чиқди.

Тошкент зилзиласи марказида қардош Россия Федерацияси қурилиш поездининг азамат бинокорлари кўп қаватли ўнлаб уй-жой биноларини қуриб фойдаланишга топширдилар. Суратда: қардошларимиз қўлидан чиққан уй-жой бинолари.

Р. Шамсиддинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

АПШЕРОН КУЙЧИСИ

ОЗАРБАЙЖОН АДИБИ МЕҲТИ ҲУСАЙННИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

Озарбайжон совет адабиётининг сатантли вакили, моҳир прозаик Меҳти Ҳусайн умумсовет адабиётининг ривожига муносиб ҳисса қўшган ёзувчилардан биридир. Шу кунларда Иттифоқимиздаги бутун адабий жамоатчилик улкан ёзувчининг туғилганига 60 йил тўлишини катта тантана билан нишонламоқда.

Меҳти Ҳусайн 1909 йилнинг 22 мартида Озарбайжоннинг Шихли қишлоғида ўқитувчи оиласида дунёга келди. Унинг отаси Али Вали ўғли Ҳусайнов тарих ва адабиётга зўр қизиқиш билан қараб, рус адабиётининг Пушкин, Лермонтов, Гоголь каби классикларини севиб ўқир эди. Ундаги қизиқиш ёш Меҳтида ҳам адабиётга ҳавас уйғотди.

Меҳти 1920 йилда педагогика техникумининг тайёрлов курсига ўқишга кирди. Шу даврдан бошлаб комсомол ва жамоат ишларида актив қатнаша бошлади. Шунингдек техникумда ўқиган вақтида журналистика билан қизиқиб, вақтли матбуотда ҳам тез-тез ўз мақолалари билан қатнашиб турди.

Ёш Меҳти журналист сифатида Озарбайжоннинг турли жойларига боради, ҳаётни диққат билан кузата бошлайди. Шу тариқа кўрган кечирган воқеалари таъсирида бир қатор ҳикоялар яратади. Унинг «Қўй жунини қирқиш», «Шарқ», «Севгидан сўнг», «Баҳор сувлари», «Туннел» каби ҳикоялари 1927—1930 йиллардаги илк ижоди намуналаридир.

Бу ҳикоялар ғоявий-бадиий жиҳатдан юксак бўлмаса-да, ёш Озарбайжон совет адабиётида қишлоқдаги янги кишилар ҳаётини, хотин-қизлар эрки ва озодлиги масалаларини кўтариб чиққанлиги билан муҳим аҳамиятга эга эди.

Меҳти Ҳусайннинг ёзувчи сифатида шаклланишида унинг 1937—1938 йилларда Москва давлат кинематография институтида ўқиган йиллари сезиларли роль ўйнади. У ўз автобиографиясида ёзишича, бу даврда Островский, Чехов, Бальзак, Мопассан, Гёте, Шекспир каби рус ва Европа классиклари ижоди, уларнинг бадиий маҳорат сирларини ўрганишга катта аҳамият беради. Бу изланиш, қунт билан қилинган меҳнатлар унинг ўттизинчи йилларда яратган бир қатор асарларида ижобий натижаларни кўрсатди.

Меҳти Ҳусайн «Тарлон», «Комиссар», «Тонг», «Уйғониш» каби қисса ва романларида Озарбайжон халқининг тарихий революцион ўтмишини бадиий ифодалайди.

Меҳти Ҳусайн «Комиссар» қиссасини Озарбайжон халқининг севимли фарзанди, бутун ҳаётини ўз халқининг озодлигига бағишлаган 26 Боку комиссарларининг йўлбошчиларидан бири Азизбековнинг революцион фаолиятини кўрсатишга бағишлайди.

Проза жанрида катта тажриба орттирган ёзувчи Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда кўпроқ Озарбайжон халқининг тинч ижодий меҳнатини, меҳнат қаҳрамонларининг тўлақонли образларини яратишга киришади. Давлат мукофотини олишга сазовор бўлган «Апшерон» романида Меҳти Ҳусайн ишчилар ҳаётини асарга материал қилиб олади. Нефть саноатида ишлаётган ёшларнинг ўсиши, турли қийинчиликларни енгишда улар характерининг шаклланиб бориши ёзувчининг диққат марказида туради. «Апшерон»нинг мантиқий давоми сифатида ёзувчининг «Қора қоялар» романи майдонга келади. Унда ёзувчи бир-бирига қарама-қарши образларнинг кескин тўқнашуви орқали ҳозирги даврда янги-янги нефть конларини ўзлаштириш, бу йўлда илғор фикрли кишилар билан консерватив раҳбарлар ўртасидаги муросасиз курашларни ҳаяжон билан тасвирлайди.

Меҳти Ҳусайн ижодини кузатар эканмиз, унинг драматургия соҳасида ҳам «Низомий», «Жавоншер» каби асарлар яратиб, муваффақият қозонганлигини кўрамиз. У ижоди гуллаб яшнаётган бир пайтда, 1965 йилда вафот этди.

Меҳти Ҳусайн ижоди ўзбек китобхонлари учун ҳам азиз ва қимматлидир. Унинг «Апшерон», «Концерт» каби асарлари Мирзо Иброҳимовнинг «Шундай кун келади», С. Ордубодининг «Қилич ва қалам», Самад Вурғун, Расул Ризо, Сулаймон Рустам каби бир қанча озарбайжон адибларининг асарлари қаторида ўзбек китобхонлари томонидан севилиб ўқилмоқда.

Меҳти Ҳусайн бизнинг республикамизда ҳам бўлиб, кишиларимиз, уларнинг қаҳрамонона меҳнати ва ҳаёти билан яқиндан танишди. У ўзбек ва озарбайжон халқлари ўртасидаги адабий-маданий алоқаларнинг мустаҳкамланишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. Шунинг учун ҳам бу улкан ёзувчининг юбилейини ўзбек китобхонлари зўр тантана ва хурсандчилик билан нишонламоқдалар.

Ҳ. МУҲАММАДХУЖАЕВ,
Тошкент Давлат университети ўзбек адабиёти кафедрасининг катта ўқитувчиси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ИСТИҚБОЛЛАР

Бўз — Марказий Фарғона ерларида жойлашган йирик пахтачилик районларидан бири. Районда қарийб 13 минг 597 гектар ерда пахта етиштирилади. КПСС XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) ва кейинги Пленумлари қарорларини ўз фаолиятига дастурамал қилиб олган район партия комитети қишлоқ хўжалигига йил сайин малакали раҳбарлик қилмоқда. Райком қишлоқ хўжалик кадрларига алоҳида эътибор бермоқда. Ҳозир районда ўнлаб олий маълумотли қишлоқ хўжалик раҳбарлари, инженерлар, юзлаб техниклар, механик кадрлар самарали ишлаб, илғор тажриба ва фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этмоқдалар.

Район партия комитети қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда ана шу мутахассисларга, партия ташкилотларига тўғри йўл-йўриқ кўрсатиш билан бирга, уларнинг фаолиятини пахтачиликни интенсив ривожлантиришга қаратмоқда. Жумладан, райком бюро мажлисининг бирида Жданов номли колхоз партия ташкилотининг хўжаликка раҳбарлик фаолиятини муҳокама қилди. Райком бюроси колхоз партия ташкилотининг илгари ишлаб чиқариш билан кам шуғулланганлигини, ишлаб чиқариш масалаларини хўжалик раҳбарлари қандай ҳал қилсалар, худди шундай ҳал қилиб келганлигини таъкидлади. Партком аъзолари эса ўша йиллари кўпинча правление раиси, бригада бошлиқлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари қилган ишларни такрорлардилар. Бундай иш услуби партия раҳбарлиги методларига мутлақо мос эмасди. Бюро колхоз партия комитети олдига мураккаб ва жуда масъулиятли вазифа қўйди: хўжаликда пухта иш олиб бориш, ишлаб чиқаришга партиявий кўз билан қараш ҳақида наказ берди. Бу наказни бажариш учун ишни янгича бошлашни тавсия қилди.

Колхоз партия ташкилоти хўжалик раҳбарлари орқали, улар билан биргаликда партиявий метод билан иш олиб борди. Партия қарорлари изчил амалга оширилишига эришиш учун курашга коммунистларни, колхознинг барча аъзоларини сафарбар қилди. Натижада колхоз ҳар йили давлат планларини самарали якунлаб келмоқда. Масалан, ўтган йили колхоз 933 гектар ерга чигит экди. Колхоз партия ташкилоти ҳосилдорликни оширишда коммунистларнинг етакчилик ва авангардлик ролини оширди. Натижада, колхоз ҳар гектар ердан пландаги 22 ўрнига қарийб 28 центнердан ҳосил кўтарди. П. Раҳимов, К. Сатторов, Ж. Исмоилов, Ж. Юнусов каби коммунистлар бошлик бригадаларда ҳосилдорлик планда кўзда тутилганидан ҳам оширилди. Ленин орденли коммунист Ш. Қорабоев бошлик бригада 78 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29.8, ёки пландагидан 11 центнердан кўп пахта сотди.

Райком хўжаликка раҳбарлик қилишда партия ташкилотлари ролини янада оширди. Бу соҳада Калинин номли колхоз парткомининг фаолияти ибратлидир. Ирода ва ҳаракат бирлиги билан жипслашган актив коммунистларнинг аҳил коллегияси — партком аъзолари обрў қозонган ҳурматли кишилардир. Партия комитетининг ҳар бир аъзоси ишнинг ўзига топширилган конкрет участкаси учунгина эмас, балки колхоздаги ишнинг бутун аҳволи учун шахсий жавобгарликни ҳис этади. Бу эса кўпгина мураккаб масалаларни ҳал қилишга ёрдам бермоқда. Масалан, колхоз беш йилликнинг учинчи йилида йиғим-терим кампаниясини четдан ёрдамчиларсиз ўтказди. 1967 йили ёрдамчилар кучи билан қарийб 27 процентга яқин пахта терилиб, уларга 10 минг 600 сўм пул тўланган бўлса, бу йил шу маблағ колхознинг ўзида қолди.

Райком барча колхоз партия ташкилотларида иш планларининг бажарилиши масаласини вақт-вақти билан муҳокама қилиб бормоқда. Бу планлар эса, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари учун ўзига хос компас ролини ўйнамоқда. Улар ана шу планга асосан ишчи кучи ва моддий-техника ресурсларидан баракали фойдаланаётганлигини, ҳар бир хўжаликда ва бригадада нималар қилинаётганлигини билиб турибдилар.

Райком бригада партия ташкилотлари ишини янада яхшилаш мақсадида партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишнинг турли жиҳатлари бўйича семинар-кенгашлар ўтказиб турибди. Ҳозир район хўжаликларида 126 та бригада партия ташкилотлари самарали ишлаб турибди. Райком бу ташкилотлар орқали бригадаларда партиямиз қарорларини изчил амалга оширмоқда. Чунончи, Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти хўжаликдаги 12 та бригаданинг 11 тасида бошланғич партия ташкилоти ҳуқуқига эга бўлган бригада партия ташкилоти тузишга эришди. Партия ташкилотлари секретарлигига тажрибали коммунистлар, колхозчиларнинг ҳурмат ва ишончига сазовор кишилар сайланди. Колхоз партия ташкилоти энди ҳамма ишларни бригада партия ташкилотлари орқали амалга оширадиган бўлди.

Илгари қандай бўларди? Одатда партия йиғилишларида ёки партком мажлисида бригаданинг иши юзасидан бригада бошлиқлари ҳисоб берардилар. Эндиликда икки-уч бригадада ишнинг аҳволи ҳақидаги масала тайёрланиб, партия ташкилотларида ишнинг аҳволига, одамлар билан ишлашга алоҳида эътибор берилди ва бригада партия ташкилотларининг секретарлари ҳисоботлари эшитила бошлади. Бу йиғинга бригада бошлиқлари ҳам иштирок этади.

Жойлардаги аҳволни чуқур ўрганиш парткомда батафсил принципиал муҳокама қилиш, хатоларни очишга, қолоқ бригадаларда ишни яхшилашга таъсир кўрсатадиган тадбирлар белгилашга ёрдам берди. Масалан, колхознинг учинчи бригадаси сурункасига икки йил пахта тайёрлаш планини бажармади. У ерда аҳволнинг яхшиланишига ҳатто бригада аъзоларининг ўзлари ҳам ишонмасди. Аммо колхоз партия ташкилоти бригадани коммунистлар билан мустаҳкамлади, у ерда партия ташкилоти тузилди. Суяги меҳнатда қотган пахтакор Зафар Усмонов бригадага бошлиқ қилиб тайинлангач, иш анча юришиб кетди. Кишиларнинг кайфияти ҳам ўзгарди.

Колхоз, бригада партия ташкилотлари ва бу ташкилот орқали бригада аъзолари бир йил эмас, беш йилликнинг келгуси йилида ҳам қандай кўрсаткичларга эришиш учун курашишларини яхши биладилар. Бу соҳада райондаги сиёсий ташкилотчилар, агитатор ва пропагандистлар яхши иш олиб бормоқдалар.

Райком колхоз партия ташкилотларига хўжалик экономикасини юксалтиришда яқиндан ёрдам бермоқда. Бу масала юзасидан райком бюроси «Янги турмуш» колхози партия ташкилотининг фаолиятини муҳокама қилди. Колхоз партия ташкилоти райком бюроси қарори асосида бир мақсадни кўзлаб иш олиб борди. Партком аъзолари ўртасида вазифалар аниқ тақсимланди. Бироқ уларнинг ҳар бири ишнинг қандай участкаси учун шахсан жавобгар бўлмасин, партия ташкилоти олдидаги ўз вазифасини ўз масъулиятини анча кенг ҳис этади. Улар ҳар доим бригадаларда бўлиб турадилар, барча янги, илғор нарсаларни кузатадилар, энг яхши нарсаларни ҳаётга татбиқ қилишга интиладилар. Бу ишлар қандай самаралар берди? Колхоз парткомининг аъзоси А. Турдиев 1968 йил бошида виждон амри билан колхоздаги қолоқ биринчи бригадага ўтди. Бригада аъзоларини унумли меҳнат қилишга отлантирди. Улар «қачонгача судралиб юрамиз, колхозни орқага тортамиз, энди бунга чек қўйиш керак» деб ишга дадил киришдилар. Натижада беш йилликнинг учинчи йилида бригада илғорлар қаторига қўшилди ва ҳар гектар ердан пландаги 18.3 ўрнига 30 центнердан хирмон кўтарди. Шу йили илғор бригадалар ҳисобига колхоз пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари адо этди, ҳар гектар ердан пландаги 17.8 ўрнига 25.5 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

Райкомнинг хўжаликка раҳбарлик қилишидаги кўп қиррали фаолияти пахтачиликнинг истиқбол йўлини янада очмоқда. Масалан, район ҳар йили пахта тайёрлаш планини областда биринчилар қатори бажармоқда. Беш йилликнинг учинчи йили районда пахта тайёрлаш йиллик плани областда биринчи бўлиб бажарилди ва ҳар гектар ердан пландаги 18.3 ўрнига 25.5 центнердан ҳосил кўтарилди.

Ҳозир район партия комитетининг фаолияти В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга, партиявий-ташкилий, партиявий-сиёсий ишларни янада кучайтиришга, беш йилликнинг тўртинчи йилида хўжаликларда мўл ҳосил етиштиришга ва баҳорги ишларни самарали ўтказишга қаратилган.

А. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди.

Ташкилий масалалар қараб чиқилгандан кейин область ижроия комитетининг раиси қилиб сайланган депутат М. Умаров депутатларга меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқиш қандай аҳволда эканлиги тўғрисида ҳисоб берди. Шунингдек, сайловчиларнинг, депутатларга берган наказлари тўғрисидаги доклад тингланди. (ЎзТАГ).

Шифокор минбари

МУОМАЛА ВА АСАБ

● ДИЛОЗОР БЎЛМАНГ.
● ЭРТА ҚАРИШНИНГ САБАБИ НИМАДА?
● ОРГАНИЗМ ОГОҲЛАНТИРАДИ.
● АСАБГА ТЕККАН ТИҒ.
● СОҒЛИҚНИНГ «САБР КОСАСИ».

Тиббиёт фанининг устоди, буюк олим, Шарқ медицинасига асос солган Абу Али Ибн Сино доимо навқирон бўлиш учун жисмоний тарбия, меҳнат, организмни мунтазам равишда чиниқтира бориш, вақтида овқатланиш, айниқса бекордан-бекор асабий бўлмасликни таъкидлаб ўтган эди.

Чиндан ҳам кишилар бир-бирига дўст, биродар бўлиши, соғлом, бақувват, хушчақчақ юриши керак. Бу кўп жиҳатдан кишининг ўзига боғлиқ.

Аввало ҳар бир шахс ўз саломатлиги ва узоқ умр кўриши учун курашиши лозим. Бировга ноўрин аччиқ, заҳарли сўз айтган кишини доно халқимиз «дилозор» деб атаган. Дили оғриган, ранжиган одамлар эса кўпинча оғир руҳий касалликларга чалинадилар. Аввалига олий асаб системаси, сўнг хужайра ва тўқималар, томир ва ички секреция безлари зарбга учрайди, уларнинг бир мувозанатдаги нормал ишлаш қобилияти бузилади.

Маълумки, киши асабийлашса, оғир хафагарчиликда қолса, ҳадсиз ҳаяжонланса, дили ранжиса юрак қон томирларининг сиқилиши оқибатида юрак ҳамда гипофиз, қалқонсимон, ошқозон ости ва буйрак усти безларининг қон билан таъминланиши пасаяди. Натижада юрак атрофида, юракнинг ўзида кучли оғриқ сезилади. Бу эса стенокардия — юрак қисиши ёҳуд миокард инфаркти— юрак мушакларининг жонсизланиши хасталигидир. Ички секретор безлардан шира ажралмаслиги туфайли киши қанд касаллиги ёҳуд бошқа касалликларга учраши мумкин. Қон таркиби ҳам анча ўзгаради, у қуйилиб, томирлардан оқиши секинлашади. Бу ҳол ҳаёт учун энг зарур аъзоларнинг озуқа моддалар ҳамда кислород билан таъминланишини чеклаб қўяди. Бош мия тўқималари, юрак мушаклари, жигар, ўпка ва буйрак хужайраларига қоннинг етарлича келиб турмаслиги натижасида киши ёшликданоқ ногирон бўлиб қолади.

Дилга тез-тез озор етиб туриши туфайли энг аввал олий асаб системасининг иши бузилади. Олимларнинг фикрича, бу ҳол кишиларни бевақт қаритиб қўяди. Тишлар аста-секин тушабошлайди, юзни ажин босади, соч бевақт оқаради ва дармонсизлик бошланади. Айниқса, оғир, зарарли меҳнат шароитларига аҳамият бермаслик, яхши ҳордиқ чиқармаслик, асабни ўта чарчатиш, тузук овқатланмаслик ҳам кишини навқиронликдан маҳрум этади.

Ақлий ва жисмоний меҳнатдан қайси бири кишига кўпроқ фойда беради ва камроқ чарчатади, деган савол туғилади баъзан. Ҳар қандай меҳнат ҳам, агар у тўғри ташкил этилса — кишига ҳузур бахш этади, бу эса ўта фойдалидир. Ҳамма ишда, у хоҳ жисмоний, хоҳ ақлий бўлсин, ортиқча ишлаш — модда алмашинувининг кучайишига олиб келади. Узоқ муддатли иш вақтида қон оқими бадан аъзоларига кўпроқ кислород ва озуқа моддалари етказиб беришга улгурмайди, натижада модда алмашинуви вақтида пайдо бўлган кераксиз моддалардан организм тезда холи бўлолмайди. Шунинг учун ҳам кишининг чарчаши—организмнинг ҳордиқ талаб қилиб берган огоҳлантириши эканлигини унутмаслик керак.

Инсон саломатлигининг энг ёвуз душмани — спиртли ичимликлар организмга тузатиб бўлмайдиган даражада путур етказади. Спиртли ичимлик — асаб системасига бамисоли тиғ, заҳар бўлиб таъсир кўрсатади, у мияни айнитади, саломатликни йўқотади, асабий, руҳий касалликларга олиб келади. Спиртли ичимликлар таъсирида юрак-томир системасининг фаолияти бузилади, юрак мушаклари ўзгариб, ёғ босиб қолади. Қон томирларининг деворига холестерин (ёғсимон модда)нинг ўтириши натижасида томирлар дағаллашиб қолади. Кўп тажрибалар шуни кўрсатадики, спиртли ичимликларни доимо истеъмол қилувчилар орасида мияга қон қуйилиши, юрак фалажланиши ёки миокард инфаркти туфайли тўсатдан вафот этиш воқеалари кўп учрайди. Спиртли ичимликларни ичмаслик —эрта қаришнинг олдини олиш демакдир.

Папирос чекиш ҳам инсон саломатлигига катта зарар келтиради, эрта кексайишга олиб келади. Тамаки таркибида заҳарли никотин ва бошқа моддалар бор. Папирос чекувчиларда чекмовчиларга қараганда кўриш ва эшитиш, маза ва ҳид билиш қобилияти сусайган, иштаҳаси пасайган бўлади. Бу ҳол организмни ҳолдан кетказади. Бундан ташқари, никотин——юрак, мия, қўл ва оёқ томирларини торайтиради. Чекувчилар орасида кўксов, бронхиал астма ва ўпка раки хасталиклари кўпроқ учраши ҳам бежиз эмас.

Ҳар доим навқирон бўлишнинг биринчи ва муҳим шарти асаб системасини жуда эҳтиёт қилишдир. Ҳаётга, табиатга ҳамиша оптимистик руҳда қараш, ишда ва ва турмушда маданиятли, хушмуомала бўлиш, сал нарсадан умидсизланмаслик, маъюс бўлмаслик керак.

Меҳнат — соғлиқ манбаи ва ҳаётнинг асосидир. Жисмоний меҳнат — соғлиққа, умрнинг узайишига ва навқиронликка бебаҳо таъсир кўрсатади. Меҳнатнинг ҳамма тури ҳам агар виждонан, иштиёқ билан бажарилса, олий асаб системасига ва айниқса юрак қон томирлари ишига ижобий таъсир этади. Шу сабабли дам олиш кунларидан тўғри фойдаланиш лозим. Дам олишни — спиртли ичимликлар ичиб, ёғли таомларни кўп истеъмол қилиш, деб тушуниш катта хатодир.

Киши организми ўзаро узвий боғланган жуда ҳам нозик, бир бутун системани ташкил қилади. Шунинг учун уни сунъий «сабаблар» билан ортиқча қийнамаслик керак, уни эъзозлаш, эҳтиёт қилиш зарур. Чунки соғлиқнинг ҳам бориб-бориб «сабр косаси» тўлиб кетиши мумкин...

О. АЗИЗХУЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР санитария-гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

МУҲИМ ТАДҚИҚОТ

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ Сибирь бўлимининг назарий ва амалий механика институтида фазода учувчи жисм атрофидан ўтувчи ҳавонинг турбулент (тартибсиз) оқимларининг аэродинамика тадқиқоти олиб борилмоқда. Ҳаво тинч-ламинар оқимларининг тартибсиз оқимларга айланиши ҳозиргача жуда кам ўрганилган соҳадир. Бу ҳодиса билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилиш авиация ва космонавтиканинг янада ривожланиши учун ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Сибирь олимлари бу соҳани яқинда ишга туширилган ноёб товушдан камроқ тезликдаги кичик турбулентли аэродинамик трубада тадқиқот қилишяпти. Бу трубада атмосфера парвози вақтидаги шароитга ўхшаш шароитни вужудга келтириш мумкин.

Мазкур қурилмани яратишда газ динамикасининг асосий проблемалари билан боғлиқ масалалар ҳам назарда тутилади. Суратда: институтнинг кичик турбулентли товуш тезлигидаги кам тезлик яратувчи аэродинамик труба.

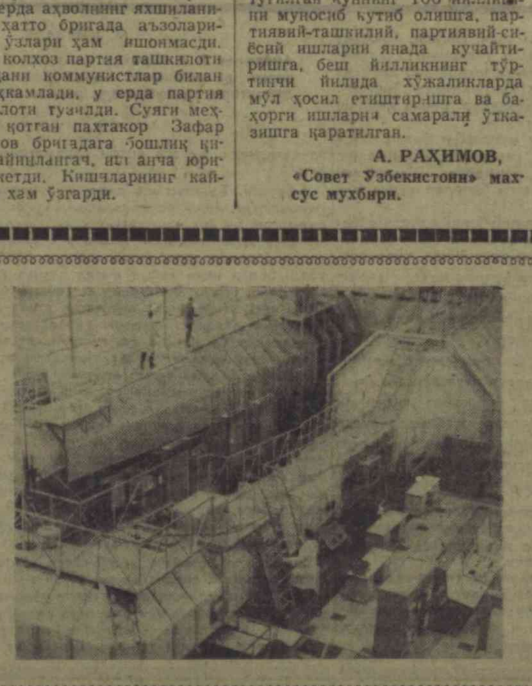

А. Зубцов фотоси, АПН.

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

Республикамиз паррандачилари бу йил 124 миллион дона тухум, 2,9 минг тонна парранда гўшти етиштириш, давлатга 108 миллион дона тухум, 2700 тонна парранда гўшти сотишга аҳд қилишган.

ЕТТИ ХАЗИНАНИНГ БИРИ

● ҲАР ТОВУҚДАН 180 ТУХУМ
◆ 1600 ЦЕНТНЕР ТОВУҚ ГЎШТИ
● ҲАР БОШ СИГИРДАН 3000 ЛИТР СУТ

ИХТИСОСЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

СОВЕТ ҳукумати 1964 йилда мамлакатимизда паррандачиликни ривожлантириш тадбирлари ҳақида қарор қабул қилди. Шу қарорга асосан шаҳар атрофи зоналарида ихтисослаштирилган паррандачилик колхоз ва совхозлари тузилди, мавжудлари кенгайтирилиб, ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилди. Бизнинг совхозимиз ҳам товуқ ва ўрдакчиликка ихтисослаштирилди. Эндиликда эса бошқа колхоз ҳамда совхозларга наслли жўжа ва ўрдак, инкубаторияларга тухум, аҳолига тухум ва товуқ гўшти, енгил саноатга хом ашё етказиб берувчи наслчилик-паррандачилик хўжалигига айланди. Биз асосан товуқ ва ўрдак боқамиз. Шунингдек, бизда тобора юксалиб бораётган сут-товар фермаси ҳам бор.

Халқимизда «от олишдан олдин яхши ният билан қозиқ қоқ» деган нақл бор. Хўжалигимизда паррандачиликни ривожлантириш учун аввало паррандалар озуқа базасини мустаҳкамладик. Сўнгра оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштирдик. Замонавий усулда товуқхоналар қурдик. Ўрдаклар сузадиган кўлни кенгайтирдик. Товуқхоналарга дастгоҳлар ўрнатдик. Ҳамма соҳада бўлгани каби паррандачиликда ҳам маҳсулот етиштиришнинг тақдирини ишнинг кўзини биладиган малакали кадрлар ҳал қилади. Шуни ҳисобга олиб, фермаларни маълумотли, шу соҳага қизиққан, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамладик. Товуқ ва ўрдакбоқарларни эса малака ошириш курсларида ўқитдик.

Давлатимиз хўжаликка кўп миқдорда дон аралаш озуқа етказиб беряпти. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун хўжалик мустаҳкам озуқа базасига эга бўлиши керак. Шуни ҳисобга олиб 1200 гектар лалмикор ерда деҳқончилик қиламиз. Ҳар йили 1100-1200 тонна арпа ва буғдой оламиз. Товуқлар, ўрдаклар, хусусан жўжалар дармон дорига жуда ўч бўлади. Айниқса майса беда билан боқилган товуқлар кўп тухум беради, жўжалар, ўрдаклар тез ва соғлом ўсади. 160 гектар майдондаги беда паррандаларга кўк ҳолида едирилади, ундан ташқари ҳар йили 280-300 тонна беда уни тайёрланади. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, яхши тайёрланган беда уни товуқлар ёки ўрдакларга ичириладиган балиқ мойининг ўрнини қоплайди. Эҳтиёждан ортиқча беда унини бошқа хўжаликларга сотамиз. Товуқлар ва ўрдаклардан кўп тухум олиш учун катта майдонларда етиштирилаётган сабзи, ҳашаки қовоқ ва бошқа ширали илдиз мевалар бериб борилади. Паррандахоналар ва кўл атрофида катта ўтлоқлар бўлиб, товуқлар ва ўрдаклар шу ерда яйратиб боқилади.

Сўнгги йилларда катта жўжахоналар қурилди. Хоналар тоза, ёруғ ва озода бўлиб, жўжаларнинг соғлом, тез ўсишига мослаштирилган. Жўжаларга сувдонлар ҳам қўйилган, озуқа шу жойнинг ўзида қориштириб берилади. Умуман фермаларда оғир ишлар механизмлар гарданига ортилган. Ем майдалаш, хашак қирқиш, паррандахоналарга етказиб бериш, хоналарни тозалаш ишларини машиналар бажаради.

Умуман парранда жуда нозик бўлади. Қаттиқ совуққа ҳам, иссиққа ҳам чидамайди. Ҳушёр бўлиб турилмаса, касалликка тез чалинади. Мутахассисларимиз бу соҳада қаттиқ назорат олиб борадилар, турли профилактик чора-тадбирларни ўтказадилар. Касалланган товуқ ёки ўрдакни боқиш учун алоҳида хона ажратилган. Совхозимизни тараққиёт йўлига олиб чиққан омиллар ана шулар.

СЕРПУШТ ТОВУҚЛАР

ДЕҲҚОНЧИЛИКДА ҳосилнинг онаси уруғ ҳисобланса, паррандачиликда тухум ҳисобланади. Катта, заҳаланмаган, дарз кетмаган тухумдан соғлом жўжа олинади. Маълумки, серпушт товуқлар кўп тухум беради. Товуқни серпушт қилиш эса товуқбоқарга боғлиқ. У ўз боқимидаги товуқларни вақтида донлатса, сув берса, беда уни ёки балиқ мойини канда қилмаса, дармон дорига тўйдириб борса, касалликка чалитмаса серпушт бўлаверади. Биздан совхозингизда сўнгги йилларда рўй берган янгилик нима деб сўрасалар, товуқлардан тухум олишда мавсумийликни тугатдик, деб жавоб берган бўлур эдик. Бунинг боиси қуйидагича:

Илгари товуқлардан ёз ва куз фаслларида кўп ва катта тухум олинар эди. Қиш ва баҳор фаслларига келиб тухум олинмас эди. Бунинг сабаби пухта ўрганилмаганидан «товуқлар тухумдан қолди» деб қисқагина жавоб қилинарди. Ваҳолонки, қиш ва баҳор фаслларида товуқларнинг озуқа рационн алмаштирилмаган, парвариш сусайтириб юборилганлиги сабабли улар тухум қилмас эди. Ҳозир йилнинг тўрт фаслида ҳам товуқлар бир меъёрда тухум қиляпти. Қандай қилиб деган савол туғилади. Товуқлар учун йилнинг тўрт фаслига мослаб озуқа рациони тузилган. Ёз ва куз фаслларида товуқлар кўпроқ яйловларда эркин ҳолатда боқилса, қиш ва баҳор кезларида қўлдан қўшимча овқат бериб боқилади. Тухуми камайиб ёки кичрайиб бораётгани сезилгач, дарҳол қўшимча озуқа ажратилиб, рацион ўзгартирилади.

Баъзан товуқларнинг узоқ тухум қилиши зотига боғлиқ дейишади. Бу гапда жон бор. Зотдор товуқлар кўп ва узоқ вақт тухум қилади. Лекин зоотехника қоидалари асосида парвариш қилинса, жайдари товуқлар ҳам тухум қилишда зотдор товуқлардан қолишмаслигини тажрибада синаб кўриб, ишонч ҳосил қилдик. Биз инкубаториядан чиққан жўжаларни дарҳол икки группага ажратамиз. Макиён жўжалар наслга қолдирилади, хўроз жўжалар эса гўшт учун боқилади. Макиён жўжалар ёшлигидан яхши парвариш қилинса, турли хил дармон дорилар бериб борилса катта бўлганда серпушт бўлиб, йил-ўн икки ой тухум бераверади. Халқимизда «беш бармоқ баравар эмас» деган ҳикматли сўз бор. Шунга ўхшаш кўп сонли серпушт товуқлар ичида анча-мунча кампушт, зоти айниганлари ҳам учраб туради. Қари товуқлар эса тухум бермай қўяди. Ушандай товуқларни ажратиб олиб, гўшт учун боқамиз. Уларнинг ўрнини эса зотдор жўжалар ҳисобига тўлдириб борамиз.

Ана шундай тадбирлар амалга оширилиши натижасида тухум йилдан-йилга кўп етиштириляпти. Масалан, 1964 йилда 60 минг дона тухум тайёрланган бўлса, 1968 йилда 5 миллион 450 минг дона тухум тайёрланди. Ҳар йили халқимизга планидан ташқари қарийб бир миллион дона тухум беряпмиз.

Юқорида совхоз ўзининг мустаҳкам озуқа базасига эга эканлиги айтилди. Бу маҳсулот таннархини арзонлаштиришда муҳим роль ўйнаяпти. Масалан, 1964 йилда 10 дона тухумнинг таннархи бир сўм эди. 1968 йилда 57 тийинга тушди. Тухум миқдори кўпайтирилиши, сифати яхшиланиши туфайли катта иқтисодий фойда олинаётир. Бултур ҳар бир товуқ хўжаликка 8 сўм соф фойда келтирди. Кейинги икки йилда паррандабоқарларимиз давлатга 444 минг сўм фойда бердилар. Ўтган йилларда давлатдан совхоз зиммасида қолган боқимонда қарзлар бутунлай тўлаб бўлинди.

Олинаётган маблағлар қандай эҳтиёжларга сарфланади? Ҳар йили ўртача бир миллион дона тухум инкубаторияга қўйилиб, жўжа очирилади. Бултур 1 миллион 50 минг дона тухумдан жўжа очирилди. Республика паррандачилик бошқармасининг наряди билан колхоз ва совхозларга пландаги 528 минг ўрнига 600 минг дона жўжа сотилди. Ундан ташқари Бухоро, Нукус, Тошкент, Ғаллаорол ва бошқа паррандачилик хўжаликларига 450 минг дона биринчи сорт тухум етказиб берилди. Савдо тармоқлари орқали аҳолига 3 ярим миллион дона тухум сотилди. Касалхоналар, болалар муассасалари, санаторий ва дам олиш уйларига кўплаб тухум совға қилинди. Тошкент меҳнаткашлари, Сирдарё чўлқуварлари совхозимизда етиштирилаётган паррандачилик маҳсулотларидан баҳраманд бўлаётирлар.

ПАРРАНДА ГЎШТИ КЎПАЯДИ

СОВХОЗИМИЗДА парранда гўшти, хусусан товуқ гўшти йил сайин кўп етиштирилмоқда. Инкубаториядан чиққан жўжахўрозлар, тухумдан қолган товуқлар, нимжон макиён жўжалар уч ой давомида хилма-хил ем-хашак билан боқилиб, тирик вазни 1,1-1,2 килограммга етганда гўштга топширилади. Ҳар йили ўртача 50 минг товуқни гўштга сотамиз. Ўтган йили шаҳар меҳнат аҳлига 1500 центнер товуқ гўшти жўнатдик. Бу ишлаб чиқариш планида кўзда тутилганидан 400 центнер кўп.

Товуқ гўшти тайёрлашда ҳам яхши тартиб ўрнатганмиз. Инкубатория бутун йил давомида ишлайди. Шундай бўлгач, олинган жўжахўрозлар ҳам бутун йил давомида гўштга мўлжаллаб боқилади. Гўшт тайёрлаш белгиланган график асосида олиб борилади. Савдо ташкилотлари шартномада кўрсатилган вақтда ё тирик ҳолда, ёки сўйилган ҳолда товуқ олади. Натижада юк машиналари бўш қатнамайдиган бўлди, ҳар хил эътирозларга ўрин қолмади. Давлатга фақат биринчи сорт товуқ гўшти сотиш одат тусига кириб қолди.

Бу ерда ажойиб товуқбоқарлар отряди камол топди, улар ўзларига содиқ шогирдлар тайёрламоқдалар. Варвара Тозова узоқ йиллардан буён муттасил 6 минг бош товуқ боқиб келмоқда. У бирорта товуқнинг нобуд бўлишига йўл қўймайди. Товуқларнинг тирик вазни бир ярим килограммга боради. Бултур боқимидаги паррандалардан пландаги 620 минг ўрнига 700 минг дона юқори сорт тухум олди. Ҳар бош товуқдан олинган тухум салкам 200 тани ташкил этди. Партия ва ҳукуматимиз товуқбоқарнинг меҳнатларини юксак баҳолади. У Ленин ордени билан мукофотланди.

Коллективимиз Меҳнат Қизил Байроқ орденли Хушвоқ опа Холиқовани севади ва ҳурмат қилади. Бу меҳнатсевар аёл ҳар йили 50-60 минг жўжа олиб гўштга боқади, яхши семиртириб савдо ташкилотларига ҳадя этади. Район советининг депутати товуқбоқар Сора Шарафуллина ҳам ана шундай юксак кўрсаткичга эришяпти. Халқимизга бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўп ва юқори сорт гўшт ва тухум етказиб берамиз! Ишчиларимиз шундай шиор остида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қиляпти.

Паррандачиликни ривожлантириш ва маҳсулот етиштиришни кўпайтиришдаги муваффақиятлари учун совхозимизга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг байроғи доимий сақлаш учун берилди. Республика қишлоқ хўжалик министрлиги ва касаба союз ташкилоти катта пул мукофоти ажратди.

ЎРДАКБОҚАРЛАР ҲИССАСИ

ГЎШТ ва тухум етиштиришни кўпайтиришга ўрдакбоқарларимиз катта ҳисса қўшмоқдалар. Ўрдак — кўп ва мазали гўшт берадиган парранда. Унинг гўшти жуда арзонга тушади. Шу сабабли ўрдакчиликни тараққий эттиришга ҳам алоҳида эътибор беряпмиз. Ҳозир совхозимизда 5 мингга яқин ўрдак бор. Қиш узоққа чўзилиши, қаттиқ совуқ бўлишига қарамай ўрдакларнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмади, маҳсулдорлиги эса оширилди. Ҳар йили ўрдаклардан 350 минг дона тухум оламиз.

Совхозимиз ўрдакчилик соҳасида тажриба-синаш станциясига айланди. Ҳар йили ўрдакларнинг жуда кўп зотлари урчитиб кўриляпти. 55-60 минг дона ўрдак тухуми инкубаторияга қўйилиб жўжа очиriляпти. Ўртача 50 минг бош ўрдак гўштга боқиляпти. Ўтган йили ҳар бош ўрдакдан 120 дона тухум олинди. Тухумнинг бир қисми ва очирилган ўрдакчаларнинг кўпчилиги республикамиздаги паррандачилик хўжаликларига берилди.

Ўтган хўжалик йилларининг якуни ўрдакчилик совхозга жуда катта иқтисодий фойда келтиришини кўрсатди. Шуни ҳисобга олиб, ўрдакчиликни янада ривожлантириш тадбирларини белгиладик. Мавжуд кўл кенгайтирилади ва чуқурлаштирилади. Ўрдак боқиш учун янги сув ҳавзалари ташкил қилинади. Ўрдакларнинг зоти яхшилаб борилади. Бир группа мутахассисларимиз бошқа қардош республикалардаги ўрдакчилик хўжаликларида бўлиб, сув паррандалари сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш тажрибаларини ўрганиб қайтдилар. Эндиликда улар ўрдакларнинг янада маҳсулдор зотларини кўпайтириш соҳасида иш олиб бормоқдалар.

Ўрдакчилик инкубаторияси ҳам йил давомида ишламоқда, кўплаб соғлом ўрдакчалар етказиб бермоқда. Биз кўп йиллик тажрибага асосланиб, барча колхоз ва совхозларда, ёрдамчи хўжаликларда, давлат ихтиёридаги сув ҳавзаларида ўрдакчиликни тараққий эттириш зарур деган хулосага келдик, истаган хўжаликлар ва кишиларга хоҳлаганича ўрдакчалар армуғон этишга тайёрмиз.

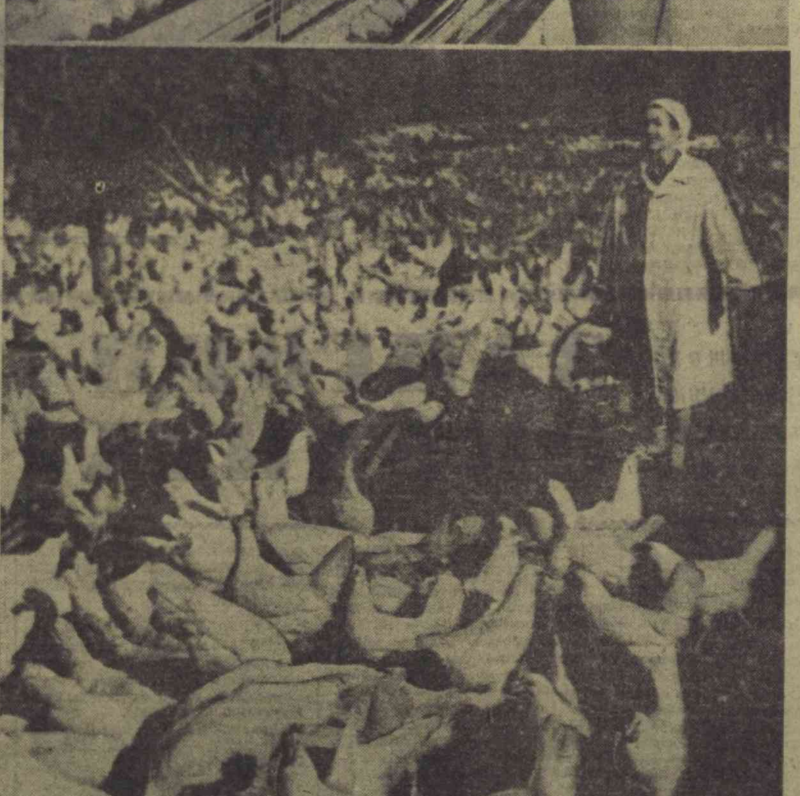

ҲАР СОҲАНИНГ ЎРНИ БОР

ПАРТИЯ ва ҳукуматимиз чорва маҳсулотларини янада кўпайтириш масаласини биринчи даражали вазифа деб ҳисобламоқдалар. Совхозимиз территориясида оз бўлса-да ўтлоқ яйлов бор. 1200 гектар майдондаги ғалланинг сомони ташиб келтирилади. Илдизи озуқабоп экинлар экиляпти. Концентрат етарли. Ана шу имкониятларга таяниб қорамолчилик фермаси ташкил қилинган эди. Эндиликда бу фермада 160 бош қорамол, шу жумладан 50 бош сигир асралмоқда. Ўтган йили ҳар бош сигирдан кўзда тутилган 2400 литр ўрнига 2800 литр сут соғиб олинди. Давлатга сут сотиш плани бир ярим ҳисса адо этилди.

Қорамолларни сўқимга боқишга катта эътибор беряпмиз. Илғор молбоқарларимиз ҳар бош молнинг тирик вазнини бир кеча-кундузда бир килограммгача оширмоқдалар. Давлатга юқори семизликдаги қорамоллар гўшт учун сотилмоқда. Қорамоллар туёғини кўпайтириш топшириғи бозордан харид қилиш йўли билан эмас, балки сигирларимиздан бузоқ олиш ҳисобига бажариляпти. Бунда ҳам ғунажинлар наслга, новвослар гўштга ажратиляпти.

Ленин орденли сут соғувчи Шодмон опа Йўлдошеванинг номи доим «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин эгаллаб келаётир. У бултур боқимидаги 20 бош сигирдан 50 тонна сут соғиб олди. Бу йил совхозимиз бўйича ҳар бош сигирдан камида 3 минг литр сут соғиб олиш, гўштга сотиладиган қорамолларнинг тирик вазнини 350-400 килограммга етказишни мўлжалламоқдамиз. Паррандачиликда шуҳрат қозонган совхозимиз қорамолчиликни ривожлантириш, сут, гўшт етиштиришда ҳам республикамиз бўйича илғор ўринлардан бирини эгаллайди.

БЕТГА АЙТГАННИНГ ЗАҲРИ ЙЎҚ

ЮТУҚЛАРИМИЗ бундан ҳам улканроқ бўлиши мумкин эди. Афсуски, айрим нуқсонлар йўлимизга ғов бўлиб турибди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети 1964 йил сентябрь ойида республикамизда паррандачиликни ривожлантириш ва маҳсулот етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида қарор чиқарган эдилар. Шу қарорга мувофиқ совхозимиз территориясида 100 минг парранда сиғадиган завод қурилиши керак эди. Шунда ҳар йили 20 миллион дона тухум тайёрланарди. Бу муҳим ишнинг кафилини Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлигининг Гулистон шаҳридаги 22-қурилиш тресті олди. Шартнома тузилди, ҳужжатлар расмийлаштирилди, маблағ ажратилди, масъул кишилар белгиланди. Афсуски, қурилиш охирига етказилмади. Маблағ йилма-йил ўзлаштирилмай қолаётир. Биз бу ҳақда республика Қишлоқ Қурилиши министрлиги ва бошқа дахлдор ташкилот раҳбарларига кўп мурожаат қилдик, ёзишмалар йўлладик. Лекин бирор амалий натижага эриша олмадик.

Юқорида ҳар бош товуқдан 180 тадан тухум олингани айтилди. Бу бизнингча дуруст кўрсаткич ҳисобланади. Аммо қардош Литва, Латвия, Эстония совет республикалари паррандабоқарларининг кўрсаткичларига қиёсланса, ҳали тухум олишда улардан анча орқада эканлигимиз аён бўлади. Уларда ҳар товуқдан бир йилда 240-250 донадан тухум олиняпти. Бизда тухумнинг кам олинишига сабаб шуки, паррандахоналар талабга жавоб бермайди. Илмий-тадқиқот ишлари олиб боришга шароит йўқ. Шу сабабдан ҳам янги завод қурилишини тезлатишни илтимос қилган эдик.

Паррандаларнинг сермаҳсул дурагай зотларини етиштиришда арзирлик иш қилинаётгани йўқ. Бунда олимлар, мутахассислар бизга ёрдам бериши керак. Паррандаларни гўштга сўйиш, патини тозалашга тааллуқли ишларни тўла механизациялаш фурсати етди. Товуқлар, ўрдаклардан олинаётган патни қайта ишлаш, ёстиқлар, кўрпалар тайёрлаш масаласи билан жиддий шуғулланиш керак.

ЯНГИ РЕЖАЛАРИМИЗ

СОВХОЗИМИЗ коллективи Фориш райони чорвадорларининг ватанпарварлик ташаббусини кенг муҳокама қилиб чиқдилар. Шу асосда ҳар бир товуқбоқар, ўрдакбоқар, молбоқар, сут соғувчи ва бошқа касб эгалари ўз зиммасига конкрет мажбурият олди. Совхозимиз бўйича эса қуйидаги социалистик мажбурият қабул қилинди:

1969 йилда ҳар бош товуқдан 180 тадан, ҳар бош ўрдакдан 125 тадан тухум оламиз, 6 миллион дона тухум тайёрлаймиз. 160 минг килограмм парранда гўшти тайёрлаймиз. 50 минг товуқ ва 50 минг ўрдакни гўштга топшириш учун боқамиз. Бошқа хўжаликларга ўтган йилдагидан анча кўп жўжа сотамиз.

Сўзи билан иши бир паррандабоқарларимиз ва чорвадорларимиз ҳозирдаёқ дастлабки зафарга эришдилар. Давлатга 1 миллион дона тухум етказиб берилди. Сут тайёрлаш ярим йиллик плани бажарилиш арафасида турибди.

Фидокор коллективимиз бутун куч-ғайрати, билим-тажрибасини ишга солиб, хўжалик йили планларини сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича тўла ва ошириб бажарадилар. Бу доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан тайёрлаган муносиб туҳфамиз бўлади.

Р. ОРИФЖОНОВ,
Сирдарё область Гулистон районидаги паррандачилик-наслчилик совхозининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

М. ЗАРИПОВ,
Бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Н. РАҲМАТОВ,
бош зоотехник.

Ш. САИДҚУЛОВ,
паррандачилик цехининг бошлиғи.

Н. ЛАТИПОВА,
товуқбоқар.

Суратларда (юқоридан): совхознинг илғор паррандачиларидан Х. Холиқова ва Н. Латиповалар иш устида.

Мутахассис маслаҳати

ТОК ОЧИШ

Токни ўз вақтида очиб, сим бағазларга бир текис тараб бойлаш узумдан мўл ҳосил олишда муҳим роль ўйнайди. Бу иш об-ҳаво шароитига қараб амалга оширилиши лозим. Агар ток ҳаддан ташқари кеч очилса ҳосилга путур етади. Чунки ҳаво ҳамда тупроқдаги ҳарорат кескин кўтарилиши натижасида кўмилган ток новдасидаги куртаклар уйғониб қолиши ва токлар очилаётганда уларнинг кўп қисми тўкилиб кетиши мумкин. Бу ҳол ток тупларида бу йилги шароит ҳисобга олинмай қолдирилган новдалар сони камайиб кетишига, ҳосилдорлик пасайишига олиб келади. Шунинг учун токни очишни март ойининг охирида бошлаш ва тез тугаллаш керак.

Айни вақтда токнинг илдиз бўғзини ҳам 15-20 сантиметр чуқурликда очиш ва майда илдизчаларни олиб ташлаш керак. Бундай қилинганда илдиз системасидан келаётган озуқа моддалари тўғридан-тўғри токнинг танасига ўтиб, унинг йил бошиданоқ нормал ўсиб ривожланиши учун қулай шароит туғилади.

Очилган ток тупларини бирма-бир кўздан кечириб, совуқ урган ҳамда шикастланган қисмини кесиб ташлаш, шундан кейингина занг ва йирик новдаларини сим бағазларга эгиброқ боғлаш керак. Бу ишни ҳам куртаклар уйғонгунгача тугаллаш лозим.

Маълумки, ток тупларининг сийракланиб қолиши ялпи ҳосил миқдорига салбий таъсир кўрсатади. Шунинг учун юқорида келтирилган тадбирларни амалга ошириш билан бир вақтда, қуриган ток туплари ўрнини ток кўчатлари ўтказиш ёки парҳеш қилиш йўли билан тўлдириб бориш зарур.

Тупроқда қиш давомида тўпланган намни мумкин қадар кўпроқ сақлаб қолиш, токзорларни бегона ўтлардан тозалаш ҳамда тупроқ аэрациясини яхшилаш мақсадида ток очилиб, занг ва йирик новдалар сим бағазларга тараб бўлингандан сўнг, қатор оралари 16-18 сантиметр чуқурликда культивация қилиниши даркор.

Ҳосилдорликни оширишда токларни ўз вақтида озиқлантириш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Баҳор ойларида тупроқда ўсимлик учун зарур бўлган озуқа моддалари, айниқса азот камайиб кетади. Шунинг учун баҳорда берилган азотли ўғитлар токларнинг йил бўйи яхши ўсиб ривожланиши, шунингдек янгидан ўсиб чиққан новдаларда келгуси йили ҳосил берадиган куртакларнинг шаклланишига ижобий таъсир кўрсатади. Шуларни ҳисобга олиб, биринчи озиқлантириш ток гуллашидан 15-20 кун олдин, тахминан май ойининг бошларида ўтказилади. Бунда гектарига 100-150 килограмм аммиакли селитра, 30-40 килограмм калийли ўғит солинади. Иккинчи озиқлантиришда эса ҳар гектар токзорга 200-250 килограмм суперфосфат ва 30-40 килограмм калийли ўғит солиш кифоя қилади. Иккинчи озиқлантириш ток гуллагандан кейин орадан 15-20 кун ўтгач амалга оширилади.

Ўғитларни қандай чуқурликка солиш ҳам ўзига хос аҳамиятга эга. Азотли ўғитлар тез эрувчан ҳамда сингувчан бўлганлигидан уларни 20-25 сантиметр, бошқа хил ўғитларни эса 40-60 сантиметр чуқурликка солиш маъқул.

Токзорларни ўғитлашда зонанинг тупроқ хусусиятини ҳисобга олиш лозим. Масалан, шўрхок ерларда ўстирилаётган токлар сустроқ ривожланиши туфайли улар ўғитларга анча талабчан бўлади. Айниқса, гўнг ва азотли ўғитлар солинганида уларнинг ўсиши ва ривожланиши жадаллашади. Шўрхок ерлардаги токзорларда калийли ўғитларни ишлатганда ниҳоятда эҳтиёт бўлиш керак. Чунки, бу хил ўғитлар таркибидаги тузлар тупроқдаги хлор миқдорини кўпайтириб юбориши мумкин. Тупроқда хлорли тузларнинг кўпайиши ўсимлик учун зарарлидир. Шўрхок ерлардаги токзорларга барча турдаги ўғитлар фақат тупроқнинг шўри ювилгандан сўнг солиниши керак. Бунда бир гектар токзорга ҳар икки-уч йилда 20-30 тонна гўнг, 300-350 килограмм аммиакли селитра, 450-500 килограмм суперфосфат солиш тавсия этилади.

Ш. ТЕМУРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ХАНОЙ, 2 апрель. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик халқ куролли кучларининг жангчилари Америка—Сайгон қўшинлари қисмларига зарба беришни давом эттирмоқдалар. Вьетнам информация агентлиги Озодлик матбуот агентлигининг маълумотларига асосланиб. қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 26-стратегик йўл атрофида душманнинг соқчиларига ҳужум қилдилар. Бунинг натижасида 30 ҳарбий юк машинаси яксон қилинди. Душманнинг аскарлари анча талафот кўрди.

Жанубий Вьетнам Озодлик халқ куролли кучлари жангчилари 29 мартда АҚШ армияси 1-аэромобил дивизиясининг Баудайдаги позицияларига ҳужум қилдилар ва Американинг бир ротадан ортиқ солдатларини қириб ташладилар.

30 мартда ватанпарварлар Сайгон армияси аэромобил дивизияси биринчи бригадасининг 2 ва 5-батальонининг Ниньдиен қишлоғидаги (Тайнинь вилояти) позицияларига зарба бердилар. Бунинг натижасида душман солдатларининг икки ротаси тамомила қириб ташланди. Душманнинг 300 дан ортиқ солдати ўлдирилди ва ярадор қилинди. Жанубий Вьетнам Озодлик халқ куролли кучлари жангчилари ўша куни душманнинг Бенкео ва Тханьдиендаги (Чаутхань райони) иккита артиллерия дивизиони жойлашган ерларни оғир тўплардан ўққа тутдилар. Бунинг натижасида душманнинг узоқ муддатга мўлжаллаган мудофаа иншоотлари тамомила яксон қилинди ва 14 тўпи мажақланди.

ХЕЛЬСИНКИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ БАЙРАМИ

ХЕЛЬСИНКИ, 4 апрель. ТАСС мухбирлари **М. Косов** билан **К. Креля** хабар беришади:

Фин коммунистларининг Хельсинкидаги Маданият уйида бошланган XV съезди муносабати билан бу ерда катта ва кўп кишилик байрам бўлди. Ишчилар коллективларининг, прогрессив зиёлиларнинг вакиллари, съезд делегатлари ва меҳмонлари ҳузурида Финляндия Компартиясининг Раиси Арне Сааринен нутқ сўзлади. Финляндия Компартияси, деди у, ижтимоий тараққиётнинг авангарди бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Бизнинг съездимиз дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома имзоланган куннинг йиллиги Финляндияда ҳам, Совет Иттифоқида ҳам нишонланаётган кунларда ўтказилмоқда, деди А. Сааринен.

А. Сааринен бу ҳужжатнинг Финляндия учун алоҳида муҳим эканлигини таъкидлади.

Кечада КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Я. Пельше ҳам нутқ сўзлади.

Биз, совет коммунистлари, бугунги байрамда шуни зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтишни истаймизки, бир неча ўн йиллар мобайнида КПСС билан Финляндия Компартияси ўртасида бирдамлик ва ўртоқлик руҳидаги мустаҳкам, чинакам қардошларча муносабатлар давом этиб келмоқда. Бу муносабатларга улуғ Ленин асос солган. О. В. Куусинен, Ю. Сирола, Т. Антикайнен сингари атоқли интернационалчи революционерлар ана шу муносабатларни ривожлантириш соҳасида меҳнат қилган эдилар, деди А. Я. Пельше.

КПСС билан Совет ҳукумати Финляндия билан яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш, халқлар ўртасида дўстликни ривожлантириш сиёсатини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар. Партиямизнинг бу масаладаги позициясини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев аниқ-равшан ифодалаб берди. «Совет—Финляндия муносабатлари,— деди у,— вақтинчалик манфаатдорлик мулоҳазалари асосига қурилаётгани йўқ, балки мамлакатларимиз халқларининг туб ҳаётий манфаатлари билан белгиланмоқда».

Байрамда сўзга чиққан Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг вакили Данг Фуанг Минь Финляндия Компартиясининг Вьетнам халқи озодлиги ишига кўрсатиб келган ва кўрсатаётган ёрдами ва хайрихоҳлиги учун Жанубий Вьетнам халқининг миннатдорчилигини изҳор қилди.

Никсон ҳукумати агрессив урушни давом эттираберар экан, биз агрессорга қарши муросасизлик билан кураш олиб бораверамиз, деди у мажлис аҳлининг гулдурос қарсаклари остида.

КАПИТАЛ ҲУКМРОН БЎЛГАН МАМЛАКАТЛАРДА

РЕАКЦИОН КУЧЛАР ПАРТИЯСИ

БОНН. (ТАСС). Бонида Ғарбий Германиядаги янги ўнглар партиясининг таъсис этиш конференцияси ўтказилди. Бу партия ўзини «немис халқ партияси» деб атади. Партия раиси Буршенинг гапларидан маълум бўлишича, партия Ғарбий Германияда Германия Демократик Республикасини ва Европадаги ҳозирги чегараларни тан олиш тарафдори бўлган прогрессив партияларга хилоф иш кўради.

АМЕРИКА ХУНТАГА ҚИРУВЧИ САМОЛЕТЛАР ЕТКАЗИБ БЕРМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка Грециядаги режимга ҳарбий ёрдамни кучайтирмоқда. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Афинадан хабар беришича, Грециянинг ҳарбий-ҳаво кучлари учун АҚШ дан Ғарбий Германия орқали «Ф-5А» типидаги бешта реактив қирувчи самолёт юборилган.

АҚШ Грецияга яна 12-13 та реактив қирувчи самолёт ва ҳаводан разведка қилиш учун жиҳозланган бир самолётни юбориш ниятидадир.

КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГА БЎЛГАН ВИЗИТ

РАБОТ, 3 апрель. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг Марокашга қилган расмий визити муносабати билан Марокаш озодлик ва социализм партияси баёнот эълон қилди.

Бу дўстлик визити, дейилади баёнотда, Марокаш халқининг кўнглини қувончларга тўлдирди халқимизнинг жаҳонда биринчи социалистик давлатга нисбатан хайрихоҳлиги ва унга қойил бўлаётганлиги яхши маълум. СССР Олий Совети Президиуми Раисининг визити, дейилади баёнотда, икки мамлакат ўртасидаги самарали техникавий ва иқтисодий ҳамкорликнинг янги даврини очади, бу ҳамкорлик Марокаш қишлоқ хўжалигини ва саноатини ривожлантиришга, унинг ташқи савдосини кенгайтиришга имкон беради.

Озодлик ва социализм партияси шунга аминдирки, деб таъкидланади баёнотда, Н. В. Подгорнийнинг Марокашга визити мамлакатнинг сиёсий мустақиллигини мустаҳкамлашга кўмаклашади ва унинг бутун дунёдаги прогрессив кучлар билан алоқаларини ривожлантиришга имкон беради.

Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши бутун Англия бўйлаб намойишлар давом этмоқда. Суратда: Лондон кўчаларининг бирида гулхан атрофига тўпланган намойишчилар «Америка босқинчилари, Вьетнамдан чиқиб кетинглар» деган шиорни кўтариб олишган.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

Бурунди Республикаси — Марказий Африкадаги энг ёш давлатлардан бири. Унинг мустақилликка эришганига атиги 6 йил бўлди. Суратда: мамлакатнинг қадимий пойтахти — Китегдаги туғруқхона.

В. Евсеев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон телестудиясининг ҳафталик программаси

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

7 АПРЕЛЬ ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: 18.00— **Теляангиликлар,** 18.15 — Совет Армияси жангчилари учун эшиттириш, 18.35 — **«Инсон ва қонун»** (ўзбек тилида), 19.05 — Реклама ва эълонлар, 19.10 — Санъат усталари. **Ботир Зокиров.** Ўзбек тилида: 20.30 — **Телеянгиликлар,** 20.45 — **«Ўзбекистон чорвадори»** программаси, 21.25 — Телетеатр: **Фарҳод Мусажонов. «Ҳаёт бўсағасида».**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 — **Москва кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 — Музика кечаси, 21.50 — **«Болтиқ осмони»** (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

8 АПРЕЛЬ СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 — **Москва кўрсатишлари,** 17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: 18.00 — **Телеянгиликлар,** 18.15 — Кичик эртаклар, 18.45 — **Машиналар дала томон йўл олади,** 19.10 — Киноҳаваскорлар учун эшиттириш, 19.40 — «Партия ва халққа бағишланган ҳаёт». **Акмал Икромов,** 20.00 — Футбол бўйича СССР биринчилиги учун **«Пахтакор» — «Спартак»** (Москва) учрашуви (ўйиннинг иккинчи қисми олиб кўрсатилади). Ўзбек тилида, 20.45 — Ўн минут музика, 20.55 — **Телеянгиликлар,** 21.10 — Дала ишлари кундалиги, 21.20 — **Хор қўшиқлари,** 22.00 — **«Қилич ва қалқон»** (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 — **Москва кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Олмаота кўрсатишлари,** 20.00 — **Тошкент кўрсатади:** Ўзбек тилида ҳужжатли фильм, 20.20 — Балет кечаси, 21.00 — **«Мен—Қозоғистонман»** (телефильмнинг биринчи серияси). Рус тилида: 21.30 — **«Болтиқ осмони»** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

9 АПРЕЛЬ ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси,** 18.00 — Рус тилида **телеянгиликлар.** Ўзбек тилида: 18.10 — **Болалар учун эшиттириш,** 18.45 — Миллионлар ленинча университети, 19.00 — **Февзи Билолов қуйлайди,** 19.40 — **Телеянгиликлар,** 19.55 — Пахтакорлар учун эшиттириш, 20.25 — Кўрсатишлар программаси, 20.30 — **Москва кўрсатишлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси,** 18.00 — Болалар учун рус тилида кинофильм. Ўзбек тилида 18.20 — **Ўзбекистон халқ усталари,** 18.40 — Киноленинnoma **«Абадий нур».** Рус тилида: 19.00 — **«Здоровье»** программаси, 19.40 — Телеочерк, 20.00 — **«Катта раҳмат дўстлар».** Ўзбек тилида: 20.35 — **Ўзбекистон гуллари.** 20.55 — Шу куннинг созандалари. **Озод Анбаров,** 21.35 — **«Николай Бауман»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **«Мен — Қозоғистонман»** (телефильмнинг иккинчи серияси). Рус тилида 20.40 — **Телеспектакль,** 22.10 — Карелия куйлари.

10 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: 18.00— **Телеянгиликлар,** 18.15 — Болалар учун кинофильм, 18.25 — **«Буюк почин»** (ўзбек тилида), 18.55 — Пойтахтимиз меҳмонлари: **Григорий Нестеров куйлайди.** Ўзбек тилида: 19.30 — **Телеянгиликлар,** 19.45 — Ўн минут музика, 19.55— **«Қилич ва қалқон»** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси), 21.45 — **Ёзувчи Ҳамид Ғулом ижоди.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 — **Москва кўрсатишлари,** 18.00 — **Фрунзе кўрсатади,** 19.55 — **Москва кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Болалар учун кинофильм, 20.30 — **«Мен—Қозоғистонман»** (телефильмнинг учинчи ва тўртинчи сериялари), 21.05 — **Янги иқтисодий ислоҳот амалда,** 21.20 — Ҳужжатли фильм, 21.40 — Рус тилида фильм-концерт.

11 АПРЕЛЬ ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: 18.00— **«Старшеклассник»** программаси, 18.40 — **Телеянгиликлар,** 18.55 — Театр янгиликлари, 19.55 — **Москва кўрсатишлари программаси,** 20.00 — КРЕМЛЬ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДАН КОСМОНАВТИКА КУНИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС ВА КОНЦЕРТ ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 — **Москва кўрсатишлари программаси,** 20.00 — **Тошкент кўрсатади:** Пахтакорлар учун эшиттириш, Ўзбек тилида: 20.20— **Телеянгиликлар,** 20.35 — Киноленинnoma **«Г. М. Кржижановский»,** 21.00 — **Концерт,** 21.40 — **Бадиий фильм.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ОЛМАОТА ВА ФРУНЗЕ ТЕЛЕСТУДИЯЛАРИНИНГ КЎРСАТИШЛАРИ.

12 АПРЕЛЬ ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Ўзбек тилида: 10.00 — Эстрада шинавандалари учун концерт, 10.30 — **«Ёшлик» студияси кўрсатади. Э. Воҳидов, «Буюк ҳаёт тонги»** (телекомпозиция), 11.10 — Рус тилида музикали эшиттириш, 12.00 — **Москва кўрсатишлари,** 16.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: 17.00 — Болалар учун кинофильм, 17.25 — **Телеянгиликлар,** Ўзбек тилида: 18.00 — Футбол бўйича СССР биринчилиги учун **«Пахтакор» — «Торпедо»** (Москва) учрашуви, 18.45 — **Телеянгиликлар,** 19.00 — **Ўткир зеҳнлилар мушоираси,** 20.30 — **Москва кўрсатишлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 — **Москва кўрсатишлари.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.30 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. Спорт программаси, 21.10 — Ҳужжатли фильм, 22.00 — **Хотин-қизлар, сизлар учун!** 22.20 — Ҳужжатли фильм, 22.30 — **Жомий ва музика.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.45 — **Душанба кўрсатишлари.**

13 АПРЕЛЬ ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси.** Рус тилида: **«Звездочка»** программаси, 10.30 — **«Барабанчининг тақдири»** (бадиий фильм). Ўзбек тилида: 11.55 — Болалар учун телетеатр: **Т. Ғойибов «Эгри ва тўғри»,** 13.25 — Рус тилида гражданлар мудофааси ҳақида эшиттириш, 16.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 17.00 — Кичкинтойлар учун **«Бойчечак»,** Рус тилида: 17.30 — **«Ахборот» информацион программаси,** 18.00 — **«Қилич ва қалқон»** (бадиий фильмнинг учинчи серияси). Ўзбек тилида: 19.20 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади, 20.00 — **«Қилич ва қалқон»** (бадиий фильмнинг тўртинчи серияси), 21.15 — **«Ахборот» информацион программаси,** 21.45 — Санъат усталари: **Юнус Ражабий.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КУРСАТАДИ

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — **Пойтахтимиз меҳмонлари.** Свердлов номли концерт залидан олиб кўрсатилади.

Изоҳ: ўқув кўрсатишлари программасини иккинчи программа орқали 7-апрель соат 18.00, 8-апрель соат 18.00, 11-апрель 12.30, 13-апрель соат 10.00 дан бошлаб кўришингиз мумкин.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Композитор С. Калонов ва К. Жабборов асарлари, 9.30 — Қўшиқлар, 10.10 — «Дугоналар» (радиожурнал), 11.15 — В. Власов. «Тўхтагул Ленин ҳақида куйлайди», 11.35 — Халқ ҳофизлари концерти, 12.15 — Талабаларга мувофиқ концерт, 13.30 — Қўшиқлар, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20 — «Фан ва турмуш» (радиожурнал), 16.10 — Эстрада концерти, 17.20 — Уйғур куйлари, 17.30 — «Идеология ва ҳаёт», 18.00 — Ўрта Осиё халқларининг куйлари, 18.40 — Спорт, 19.20 — Лирик концерт, 20.00 — «Ленинnoma» программаси, 20.30 — Концерт, 21.00 — «Қардош социалистик мамлакатларда», 21.10 — «Гуллар очилганда», 22.20 — Шўх концерт, 23.10 — «Хайрли кеч» (концерт).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **«Лола»** (адабий композиция), 10.30 — **«Балойи азим»** (бадиий фильм).

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 17.00 — **Телеянгиликлар,** 17.10 — **Болалар учун мультфильм.**

Ўзбек тилида: 17.30 — **Болалар учун эшиттириш,** 17.50 — **Киноленинnoma. «Кичик ука»,** 18.10 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади, 19.10 — **Телеянгиликлар,** 19.25 — **Концерт,** 19.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — **«Ёшлик» студияси кўрсатади,** 20.30 — **Закавказье халқлари рақслари кечаси,** 21.10 — **«Фавқулодда топшириқ»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ДУШАНБА КУРСАТАДИ

18.00 — **Футбол бўйича «Неман»** (Гродно) — **«Энергетик»** (Душанба) **учрашуви.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 5/IV да **Аида,** 6/IV да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (кундузи), **Травиата** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IV да **Замон драмаси,** 6/IV да **Алжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IV да **Фарғона тонг отгунча.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **6 апрелда 4-6 синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи № 1. ОЛТИНЧИ КОНЦЕРТ. ЛЕКЦИЯ, В. И. Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллиги олдидан ЛЕНИН ҲАҚИДА КУЙЛАЙМИЗ. Лектор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос Тавур ЖУМАЕВ.** Концерт — лекция кундуз соат 2 да бошланади.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IV да **Дийдор,** 6/IV да **Дийдор** (кундузи), **Учинчи орзу** (кечқурун).

КИНО

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Қишлоқ детективи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2 да).

Янги келган қиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да), «МОСКВА» (кундуз соат 1-20 минут ва 5 да).

Сиртаки — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Тошдаги достон (1-2 сериялар) — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Бир киши ортиқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4, кеч 6, 8 ва 10 да).

Сирли қутича — «МОСКВА» (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 3, кеч 7 ва 9 да).

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

1 июлдан КПСС Марказий Комитети органи

«СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ИНДУСТРИЯ»

янги газетаси

ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Газета ҳафтада олти марта чиқади.

Бир газетанинг нархи — 2 тийин.

Обуна баҳоси: 1 ойга — 52 тийин, 3 ойга — 1 сўм 56 тийин, 1 йилга — 6 сўм 24 тийин.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги «Союзпечать» бошқармаси.

1969 йил 17 апрель кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети тарих факультетининг илмий даражалар бериш илмий совет кенгашида (К. Маркс кўчаси, 35-уй, 144-аудитория) тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Б. Турдиев: «КПСС XXI ва XXIII съездлари (1959—1966 йиллар) орасидаги даврда Андижон область партия ташкилотининг колхозчи деҳқонлар моддий фаровонлиги ва маданий савиясини оширишдаги фаолияти» деган темада;

А. Усмонов: «Ўзбекистон Коммунистик партиясининг қишлоқ меҳнаткашлари орасидаги оммавий-сиёсий ишлари» (1946—1950 йиллар)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет кутубхонаси (Куйбишев кўчаси, 10-уй)да танишиш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ ДОИМИЙ ИШЛОВЧИ КУРСЛАРИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АТС станциялари ва линиялари электро-механиклари, радиофикация линиялари электромеханиклари, телеграфистлар, почта операторлари.

АТС станцияси электромеханиклар ва телеграфистлар группасига 8—10-синф ҳажмида маълумоти бор 16 ёшли ва ундан катта ёшдаги қизлар;

Почта операторлари группасига — 18 ёшли ва ундан катта ёшдаги қизлар;

линиядаги электромеханиклар группасига 16 ёшли ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар Тошкент рўйхатида туришлари шарт, ҳамда уларга 45 сўм миқдорда стипендия тўланади.

Ўқувчилар ўқишни тугатгач Тошкентдаги корхоналарга ишга юбориладилар.

Аризалар — 1 апрелдан қабул қилинади.

Ўқиш — 5 майдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 7-уй, 2-қават, 29-хона.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ «1-ТАШТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИ 9-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

ТУГАТИЛАДИ

Ҳамма шикоятлар қуйидаги адресда 25 апрелгача қабул қилинади: Тошкент шаҳар, Фёдорова кўчаси, 5-уй.

ЙЎЛ-ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИГА

асфальтбетон, темир-бетон конструкциялари ва рудасиз материаллари ишлаб чиқариш саноати билан таниш бўлган инженерлик-техника ишчилари; иқтисодчилар, бухгалтер-ревизор, машинистка, бош бухгалтерлар, бош бухгалтер ўринбосарлари ва бухгалтерлар.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Огородная кўчаси, 42-уй кадрлар бўлими (4, 5 троллейбусларнинг сўнгги бекати).

Телефон № 6-6-18-41.

«УКРСТРОЙ» МАХСУС ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ТРЕСТИНИНГ 10-АВТОБАЗАСИ

Тошкент шаҳрида қурилиш ишларини тугатганлиги муносабати билан

10 АПРЕЛДАН ТУГАТИЛАДИ

Даъволар ҳамма ташкилот, корхона, муассасалардан қуйидаги адресда 10 апрелгача қабул қилинади: Тошкент-115, Чилонзор кўчаси, 25-уй.

Кўрсатилган муддатдан сўнг даъволар қабул қилинмайди.

«ТАШКЕНТДОРСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 46 АВТОБАЗАСИГА

бош бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент-74, Рисовая кўчаси, 315-уй (8, 21, 48-автобусларнинг «Интернат» бекати).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 332258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 336679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 333142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Карши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 81. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01265.